

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **A. C.**
státní příslušnost: X
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2022, č. j. OAM-959/ZA-ZA11-ZA17-2021,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu. Žalobce s jeho posouzením věci nesouhlasí. Tvrdí, že mu v Turecku hrozí pronásledování kvůli jeho kurdské národnosti. Krajský soud níže vysvětlí, proč jsou tyto námitky žalobce nedůvodné.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce požádal o mezinárodní ochranu v listopadu 2021. Uvedl, že se mu v Evropě líbí a rád by se sem přestěhoval. Je Kurd. A v Turecku se Kurdům nežije dobře. Při pohovoru žalobce uváděl, že v Turecku prošel mnoha zaměstnáními, nemohl však najít dobrou práci.

Byl na výběrovém řízení ve městě Gaziantep, ale nevybrali ho. Domnívá se, že za tím může být jeho kurdská národnost. Také nechce nastoupit na vojenskou službu, kam ho již povolali. Nechce totiž sloužit na místě, kde je nebezpečná situace, jak například v horách, kde jsou partyzáni z PKK. S bezpečnostními složkami Turecka žádné problémy neměl. O politiku se nijak nezajímal.

3. Rozhodnutím ze dne 16. 1. 2022, č. j. OAM-959/ZA-ZA11-ZA17-2021 („rozhodnutí žalovaného“) žalovaný žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“).
4. Žalobce podle žalovaného ve vlasti neuplatňoval politická práva, ani nečelil pronásledování. Pronásledování pro některý z azylově relevantních důvodů mu taky nehrozí. Z informací o zemi původu, které si žalovaný shromáždil, neplyne, že by příkoří, kterému Kordové v Turecku čelí, dosahovalo intenzity pronásledování. Může docházet k diskriminaci na pracovním trhu nebo v běžném životě. To ale není důvod pro udělení azylu. K obavě žalobce z nástupu na základní vojenskou službu žalovaný uvedl, že pokud se tato povinnost týká obecně všech obyvatel dané země, nejde o azylově relevantní důvod. Jedná se naopak o legitimní občanskou povinnost uznanou i na mezinárodní úrovni. Z dostupných informací navíc plyne, že se do oblastí na hranici se Sýrií nasazují profesionální vojáci, nikoliv nezkušení branci. Podmínky výkonu vojenské služby nejsou diskriminační. Ani tresty za nenastoupení vojenské služby nejsou nijak nepřiměřené. Nejčastější jsou pokuty.
5. Žalovaný neshledal ani důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, či důvod pro udělení doplňkové ochrany. V Turecku nelze udělit trest smrti. Žalobci nehrozí ani špatné zacházení. Ohledně výkladu pojmů nelidské nebo ponižující zacházení či trest žalovaný odkázal na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva. Podle ní nestačí pouhá možnost špatného zacházení. Aby trest bylo možné považovat za ponižující, musí ponižení a pokoření, které je provází, dosáhnout mimořádné intenzity. Doplňkovou ochranu pak lze udělit pouze v případech, že špatné zacházení reálně a bezprostředně hrozí. Ohledně situace Kurdů či nástupu na vojenskou službu žalovaný zopakoval svou argumentaci k neudělení azylu. Žalobci nehrozí ani žádné nebezpečí v souvislosti s ozbrojeným konfliktem. Většina území Turecka je bezpečná. Pouze na turecko-syrské hranici může docházet k problémům. Turecko ale není ve válečném konfliktu. Vycestování žalobce do vlasti rovněž nepředstavuje porušení mezinárodních závazků.

III. Obsah žaloby

6. Žalobce namítá, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, protože žalovaný nedostatečně posoudil důvody, proto které žalobce usiluje o ochranu. Jejich jádrem je obava žalobce z pronásledování v souvislosti s jeho kurdskou národností. V Turecku čelil diskriminaci ze strany většinové společnosti. Zastání by nenašel ani u turecké policie, která má vůči Kurdům negativní naladění. Žalovaný řádně neposoudil individuální situaci žalobce.
7. Žalobce nesouhlasí se závěry žalovaného ohledně situace tureckých Kurdů. Žalobce odkazuje na zprávy o Turecku, z nichž plyne, že Kurdové čelí nenávisným útokům. I ve velkých městech. Státní orgány je diskriminují. Došlo také k nenávisně motivovaným vraždám Kurdů. Počty podobných trestných činů se v poslední době zvýšily. Přestože v Turecku žije hodně Kurdů, čelí diskriminaci, sociální ostrakizaci a někdy dokonce násilí.

Pokračuje kriminalizace aktivit kurdské politické strany HDP. Žalobce se bojí, že bude v Turecku čelit pronásledování. A stát by ho před ním neochránil. V této souvislosti poukazuje na statistiky, které mluví o tom, že od roku 2019 došlo k celkem 4771 případům porušení práv Kurdů ze strany policie. Státní zástupci podali 4907 žalob za účast na veřejných protestech. Zpráva organizace Human Rights Watch dokumentuje zvyšující se počty případů nelidského zacházení, policejní brutality a mučení. V případě obětí trestných činů z řad Kurdů je policie nečinná.

8. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009-51, který se týká otázky vnitřní ochrany. Podle tohoto rozsudku v určitých situacích nelze vyžadovat, aby se žadatel nejprve obrátil na příslušné orgány země původu. To však žalovaný nezohlednil. Pouze obecně konstatoval, že pokud by se žalobce v Turecku cítil ohrožen, může využít právní ochrany své vlasti. Nezabýval se však reálnou dostupností této ochrany pro žalobce.
9. Podobné námitky žalobce vznáší i ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Domnívá se, že fyzické násilí, kterému by mohl ve vlasti čelit, dosahuje intenzity mučení. Žalovanému vyčítá, že odkazuje jen obecně na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, nikoliv na konkrétní rozsudky. Je nicméně zřejmé, že cituje rozsudek ve věci *Costello-Roberts proti Spojenému království* z roku 1993. Tento rozsudek je však nerelevantní. Za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů žalobce považuje závěr žalovaného, že by vycestování žalobce neodporovalo mezinárodním závazkům ČR. Domnívá se, že by došlo minimálně k porušení č. 3, 5 a 14 Evropské úmluvy o lidských právech („Úmluva“) a čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný oponuje, že se řádně zabýval azylovým příběhem žalobce, shromáždil si dostatek relevantních informací o zemi jeho původu a své rozhodnutí řádně odůvodnil. Zopakoval důvody, které jej vedly k závěru o nenaplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce nikdy neměl v zemi původu problémy se soukromými osobami ani státem. Žalobní námitky se míjí s azylovým příběhem žalobce.
11. Žalovaný má povinnost řádně zjistit skutkový stav pouze v rozsahu důvodů, které žalobce v řízení uplatňuje. Žalovaný žalobci umožnil tyto důvody dostatečně předsříť. Následně k nim shromáždil odpovídající zprávy o Turecku, s nimiž se žalobce mohl seznámit. Žalovaný svým zákonným povinností vyhověl. Žalobce však žádné důvody relevantní ve vztahu k azylu nebo doplňkové ochraně neuvedl. Žádost o mezinárodní ochranu si chtěl pouze legalizovat pobyt v ČR.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. O žalobě soud rozhodl bez jednání. Žalovaný s tím souhlasil a žalobce ve stanovené lhůtě neprojevil svůj nesouhlas s tímto postupem.
13. Žaloba *není důvodná*.
14. Řízení ve věci mezinárodní ochrany se oproti jiným správním řízením vyznačuje několika specifiky, které souvisejí s tím, že se v něm často rozhoduje za důkazní nouze, že jde o prospektivní rozhodování a že nesprávné rozhodnutí má pro stěžovatele obzvláště závažné

důsledky (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Těmto specifickým odpovídá standard a rozložení důkazního břemene. *Žadatele o mezinárodní ochranu stihá břemeno tvrzení.* Je především na něm, aby věrohodně tvrdil a v rámci svých možností prokázal skutečnosti, které mohou mít relevanci z hlediska některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný mu k tomu zejména musí vytvořit prostor vhodně kladenými otázkami během pohovoru. Pokud žadatel o mezinárodní ochranu uvádí relevantní skutečnosti, je pak na žalovaném, aby si shromáždil dostatečné množství aktuálních a přesných informací o zemi původu žadatele a jeho tvrzení s těmito informacemi konfrontoval při posuzování, zda dotyčnému v zemi původu hrozí pronásledování nebo vážná újma.

15. Žalobce postavil svou žádost o mezinárodní ochranu hlavně na obecných tvrzeních o diskriminaci Kurdů v Turecku a své neochotě absolvovat základní vojenskou službu z důvodu obav o život. Ve vztahu k posouzení druhého z uvedených důvodů žalobce v žalobě žádné námitky nevznáší. Krajský soud proto závěry žalovaného ve vztahu k této otázce nepřezkoumával. Zaměřil se pouze na to, zda žalovaný řádně posoudil a dostatečně zdůvodnil neudělení mezinárodní ochrany v kontextu žalobcovy kurdské národnosti.
16. V případě žalobce vůbec není ve hře možnost udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, tj. pro pronásledování za uplatňování politických práv a svobod. Žalobce totiž v tomto směru vůbec netvrdil, že by měl jakékoliv problémy v souvislosti s projevem politických práv. Naopak, uvedl, že se o politiku nezajímá.
17. Hrozící pronásledování v souvislosti s národností může být důvodem pro udělení azylu na základě § 12 písm. b) zákona o azylu. Aby ovšem žalobce mohl se svou žádostí uspět, muselo by v řízení vyjít najevo, že mu s přiměřenou pravděpodobností hrozí zacházení v podobě závažného porušení jeho lidských práv nebo v podobě opatření působících psychický nátlak či jiných obdobných jednání, případně v podobě jednání, která ve svém souhrnu dosahují podobné intenzity (srov. § 2 odst. 4 zákona o azylu a čl. 9 směrnice 2011/95/EU). Zároveň by toto jednání muselo hrozit buď ze strany státních složek, anebo ze strany soukromých osob, proti nimž by stát nedokázal nebo nechtěl žalobce ochránit.
18. Nic takového však v řízení najevo nevyšlo. Žalobce mluvil obecně o tom, že dochází k diskriminaci Kurdů. On sám však žádné konkrétní problémy v této souvislosti nezažil. Tvrdil sice, že jeho kurdský původ byl zřejmě důvodem neúspěchu v jednom výběrovém řízení. Jde však pouze o nepodloženou domněnku. I pokud by tomu tak skutečně bylo, nejedná se o důvod, pro který by žalobce měl mít mezinárodní ochranu ve formě azylu. Nejedná se totiž o pronásledování.
19. Příslušnost k etnické menšině téměř v každé zemi přináší řadu výzev. I žalovaný ve svém rozhodnutí připouští, že příslušníci kurdského etnika někdy mohou čelit diskriminaci na pracovním trhu nebo ve společenském životě. Diskriminace však bez dalšího není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu příslušníku takové etnické menšiny, pokud nedosahuje intenzity pronásledování. Aby v případě žalobce bylo možné mluvit o odůvodněném strachu z pronásledování, musely by se v jeho azylovém příběhu objevit natolik významné skutečnosti, které by vedly k závěru, že by v případě návratu do vlasti s přiměřenou pravděpodobností čelil závažnému porušení jeho lidských práv, či obdobně neakceptovatelnému jednání. To se však nestalo.
20. Ve své žalobě se pak žalobce s odkazem na informace o zemi původu snaží soud přesvědčit o tom, že pronásledování v podobě špatného zacházení mu hrozí již z titulu jeho kurdské

etnicity. Takový závěr ovšem z ničeho neplyne. Obecnou situací Kurdů v Turecku se v posledních letech opakovaně zabýval i Nejvyšší správní soud (např. v rozsudcích ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018-28, ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 106/2018-30, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018-46, či usnesení ze dne 14. 1. 2022, č. j. 2 Azs 240/2021-27 a mnoha dalších rozhodnutích). Dovedl přitom, že nesnáze Kurdů v Turecku sice existují, ale nedosahují bez dalšího intenzity pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, případně vážné újmy podle § 14a odst. 2 téhož zákona.

21. Na uvedeném nemůže nic změnit ani obsah zpráv, na které ve své žalobě odkazuje žalobce. Případy porušení práv, včetně mučení či jiných forem špatného zacházení se podle odkazovaných zpráv týkaly Kurdů, kteří se účastnili demonstrací, či jinak projeví svůj politický názor. To ale není případ žalobce, který nijak politicky aktivní podle svých slov nebyl. Stejně tak nemají relevanci informace týkající se zvyšujících se počtů trestných činů z nenávisti páchaných na Kurdech. Tyto zprávy sice jsou znepokojivé. Ale nesvědčí o tom, že by podobné negativní jevy byly v Turecku natolik rozšířené, aby bylo možné tvrdit, že každý Kurd v Turecku bude takovému zacházení s určitou pravděpodobností čelit. Ani v osobním příběhu žalobce krajský soud nenachází žádnou indicii, která by právě z něj v očích většinové turecké společnosti udělala pravděpodobný terč etnicky motivovaného násilí. Žalobce proto jednoduše neunesl své břemeno tvrzení ohledně skutečností, které by mohly být relevantní z pohledu udělení azylu.
22. Pokud jde o doplňkovou ochranu, i zde žalobce argumentuje obavou z hrozícího mučení či špatného zacházení v souvislosti se svou etnicitou. Pokud by tomu tak bylo, existoval by v případě žalobce důvod pro udělení azylu, nikoliv doplňkové ochrany. Jak ale krajský soud zdůvodnil výše, z ničeho neplyne, že by žalobci hrozilo jednání, které by dosahovalo intenzity špatného zacházení, právě proto, že je Kurdem.
23. S žalobcem lze obecně souhlasit, že pokud žalovaný ve svém rozhodnutí odkazuje na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, pak by měl uvést alespoň odkaz na konkrétní rozsudek. Žalovaný odkazoval na blíže nespecifikovanou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva týkající se výkladu pojmu ponižující trest. Žalobce má pravdu, že rozsudek, ze kterého žalovaný vychází (*Costello-Roberts proti Spojenému království*), se týkal naprosto odlišných skutkových okolností. Zároveň krajskému soudu není zcela jasné, proč žalovaný používá tuto šablonovitou pasáž rozhodnutí i v případě, ve kterém vůbec není ve hře otázka povahy trestu hrozícího žadateli, neboť ten v tomto směru žádné relevantní tvrzení nevznese. Předmětná pasáž odůvodnění rozhodnutí žalovaného tak sice je zcela nadbytečná, nezakládá však vadu, která by měla vliv na přezkoumatelnost nebo zákonnost rozhodnutí žalovaného.
24. Nedůvodná je také poslední námitka týkající se neudělení doplňkové ochrany pro rozpor s mezinárodními závazky [§14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu]. Je pravdou, že odůvodnění žalovaného je poměrně stručné. V případě žalobce však nevyšly najevo žádné skutečnosti, které by založily potenciální rozpor jeho vycestování s mezinárodními závazky.
25. Žalobce v této souvislosti odkazuje na čl. 3, 5 a 14 Úmluvy a čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Pokud jde o čl. 3 Úmluvy, jeho hrozící porušení by bylo důvodem pro udělení doplňkové ochrany primárně podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, nikoliv podle písm. d). Jak ale krajský soud zdůvodnil výše, žalobce v tomto směru nic relevantního netvrdil. To platí i ve vztahu k čl. 5 Úmluvy, který chrání právo na osobní

svobodu. Žalobce neuváděl, že by mu hrozilo uvěznění či jiná forma omezení jeho svobody. Ve vztahu k čl. 14 Úmluvy Evropský soud pro lidská práva zatím ve své judikatuře nepřiznal extraterritoriální účinek. Proto nelze o jeho porušení mluvit v souvislosti s navrácením či neudělením mezinárodní ochrany. Aby se toto ustanovení navíc vůbec mohlo aplikovat, vyžaduje se, aby k jeho porušení došlo buď ve spojení s některým z dalších ustanovení Úmluvy anebo aby přinejmenším namítané porušení spadalo do rámce některého z práv, která Úmluva zaručuje.

26. A pokud jde o čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, toto ustanovení nechrání před vyhoštěním kohokoliv, ale pouze uprchlíky. Jak ale krajský soud zdůvodnil výše, tím žalobce není. Jeho navrácením proto z povahy věci nemůže dojít k porušení zásady *non-refoulement*.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

27. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
28. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nevznikly. (§ 60 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno dne 14. září 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce